

มาตรฐานเดียว

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

พูดถึงมาตรฐาน มาตรฐานการประพฤติปฏิบัติมันมีอันเดียว อริยสัจมันมีอันเดียว ผู้ปฏิบัติตามความเป็นจริงแล้วมีหนึ่งเดียว ไม่มีสอง มาตรฐานมีหนึ่งเดียวทั้งหมดเลย ธรรมฐาน ๔๐ ห้อง ฉะนั้น จิตของคนแต่ละคนไม่เหมือนกันอย่างเช่น กำลึงพุทโธ ถ้าพุทโธไปแล้วมันมีสิ่งใด คำว่าพุทโธ มันเป็นวิธีการเบสิกขั้นพื้นฐานในการฝึก เพราะในการฝึก สัตว์มันคิดด้วยการฝึก มนุษย์คิดด้วยการศึกษา การศึกษายังไม่ได้ฝึกนะ คุณสิ เวลาคนมีการศึกษามาแล้วนะ เวลาทำงานเห็นใหม่ ต้องไปต้องฝึกงาน ลองงาน ประสบการณ์เห็นใหม่ ถ้าเขาจะรับคนทำงาน ผ่านประสบการณ์มาก็ปี ถ้าผ่านประสบการณ์มาหลายปีเห็นใหม่ เขามีประสบการณ์ นี่ไง อยู่ที่การฝึก

ที่นี้การฝึก เรามาปฏิบัตินี้เราจะฝึกจิต ฉะนั้นเราฝึกจิตขึ้นมาเราจะบอกว่าภาวนาพุทโธก็ได้ ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ แต่เวลาภาวนาไป บางวันดี คำว่าบางวันดีเห็นใหม่ มันจะปลอดโปร่ง โล่งไปหมดเลยเวลามันดี แล้วเวลามันไม่ดีล่ะ คำว่าดีหรือไม่ดี เจริญ มันมีสองด้าน ธรรมดาของจิต ทุกคนใฝ่ดีทุกคนอยากดี แต่กิเลสตัดหาความทะยานอยาก มันอยู่ที่จิตได้สำนึกนี้มันขับเคลื่อนอยู่ตลอดเวลา หลวงตาท่านบอกว่า เวลาภาวนาไป ถ้ากิเลสมันพลอนนะ กิเลสมันหลับนะ โอ้อโฮ... ภาวนาพุทโธนี้สุดยอดเลย ภาวนาอะไรก็ดีทั้งหมด ไม่ใช่พุทโธ อะไรก็ดี ถ้ากิเลสมันนอนหลับนะ แต่ถ้ากิเลสมันตื่นขึ้นมาเท่านั้นนะ พุทโธ ลืมเลย อะไรก็ระเนระนาดหมด

ฉะนั้นเรื่องนี้เป็นเรื่องความจริง คุณสิ ใครอยู่ในกรุงเทพฯเห็นใหม่ อยู่ในที่ราบลุ่มเวลาหน้าน้ำเห็นใหม่ สามปีจะมีน้ำท่วมใหญ่หนหนึ่ง โดยวัฏจักรของมัน เราอยู่วัดหลวงปู่เจี๊ยะนี่เรารู้ ต้นไม้ปลูกเล็กปลูกใหญ่ก็แล้วแต่ สามปีสี่ปีนะ มันจะท่วมเป็นเดือนแล้วตายหมด สามปีสี่ปีจะมีน้ำท่วมใหญ่หนหนึ่ง นี่ วัฏจักรธรรมชาติมันยังเป็นอย่างนั้นเลย แล้วพอมาพูดถึงวัฏจักรของจิต กิเลสมันมีอยู่ในหัวใจ จะทำอะไรก็แล้วแต่นะ ไม่มีทาง

ฆ่ากิเลสได้หรือก ไม่มีทาง แต่กำหนดพุทโธๆหรือเราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เพื่อความสงบของมัน เพราะมีความสงบแล้ว คูลี เวล่าน้ำท่วมเห็นใหม่ น้ำท่วมเวล่าน้ำขังขึ้นมา ต้นไม้ตายหมด แต่เวล่าน้ำไม่ท่วมเห็นใหม่ เราพยายามจะปลุกต้นไม้กัน เราพยายามทำอาชีพกัน ก็เพื่อประโยชน์ขึ้นมาใช้ใหม่ แล้วคูลี สวนของทางปทุมฯ เขาทำสวนส้มนะ เห็นใหม่ น้ำท่วมมาคนอื่นตายหมด แต่ของเขานะ เขาทำคั้นกั้นน้ำไว้ ถ้าน้ำท่วมสวนส้มบริเวณนั้นตายหมดเลย แต่ของเขาไม่ตาย เพราะเวลาน้ำมันไม่ล้นคั้นกั้นเข้ามา เขาทำคั้นกั้นของเขานะ สูงเป็นเมตรเลย เมตรกว่าสองเมตรด้วย แล้วคั้นกั้นน้ำนั้นเวลา ๓-๔ ปีได้ใช้หนหนึ่ง เวล่าน้ำท่วมขึ้นมาจะ ส้มที่อื่นตายหมดใช้ใหม่ ส้มของเขาราคาดี แต่ความที่ต้นทุนของเขา เขาต้องมีคั้นกั้นน้ำเขาต้องดูแลคั้นกั้นน้ำเขาต้องต้นทุนสูงกว่าคนอื่นใหม่ แต่เวลาคนอื่นเสียหายไปเขาไม่เสียหายนะ

อันนี้ก็เหมือนกัน จิตนี้เวลาจิตกำหนดพุทโธๆหรือปัญญาอบรมสมาธิ มันแค่ความสงบเท่านั้น แล้วโดยเบสิค ถ้าจิตมันสงบแล้ว ถ้าจิตคนสงบนะ จิตคนสบาย จิตของคนโล่งโปร่งนะ โอ้โสมันมีความสุข ความสุขอย่างนั้นมันเป็นสามัญสำนึก มันเป็นเรื่องธรรมดา ความสุขอย่างนี้มันเรื่องพื้นฐาน ให้อ่างๆสบายๆ มันเรื่องพื้นฐาน เราก็สบายเราก็ว่างได้ แต่ไอ้คนที่ว่างๆสบายๆถามมึงทุกข์ใหม่ ทุกข์ใหม่ถามมึงชิตทุกข์ใหม่ ว่างๆนะมันอยู่ไม่ได้ ไม่มีสิ่งใดคงที่อยู่ในโลกนี้แม้แต่ความรู้สึกของคน ไม่มีทาง มันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ทีนี้มันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แต่มันเปลี่ยนแปลงโดยทุกข์ใจ เปลี่ยนแปลงโดยสามัญสำนึก เปลี่ยนแปลงโดยธรรมชาติของมัน ทีนี้เราก็ต้องมากำหนด ปัญญาอบรมสมาธิ สมาธิอบรมปัญญา พุทโธก็ได้ ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้เพื่อความสงบของใจ ถ้าจิตมันสงบขึ้นมาแล้วนะ ถ้าจิตมันสงบมันยังไม่สงบบ่อยๆหรือเพราะมันแค่มันปล่อยางมันสงบบ้าง เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะระดับของสมาธิ อจินไตย ๔ พุทธวิสัย กรรม โลก ฌาน ฌาน นี้ อจินไตย ๔ ความสงบของจิต เป็นอจินไตยเลย อจินไตยเพราะอะไร อจินไตยเพราะจรตนิสัยของคนไม่เหมือนกัน พื้นฐานของคนไม่เหมือนกัน สรรพสิ่งไม่เหมือนกัน แต่มาตรฐานเดียว มาตรฐานเดียว

ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ ฌานสมาบัตินะ ปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน อากาสนัญญาตนะ วิญญาณัญญาตนะ เนวตัณญานาตัณญาตนะ

มันมีระดับของมัน มันมีระดับของมันนะ แล้วมันเทียบเคียงได้ มีมาตรฐานเดียว ถ้าคน
ได้มาตรฐานเดียวกันนะ พวกไม่มีแตกต่างกันเลย คนที่ได้มาตรฐานนะพวกนะได้มาตรฐาน
เดียวกัน แต่มาตรฐานมันมีอยู่แล้ว ในพระไตรปิฎกมันมีอยู่แล้ว ในพระไตรปิฎกนั้นเป็น
มาตรฐานทางทฤษฎีนะ แต่มันมีมาตรฐานจริงเพราะหลวงปู่มัน พอหลวงปู่มันบรรลุ
ธรรมที่เชิงงูใหม่ โอ้... ตั้งแต่นั้นมาตรฐานนี้มันคงมากเลยเพราะมาตรฐานเห็นใหม่ “ห่ม
คณะฟังไว้ละ ท่านชาวใต้คุยกับเราแล้ว” พูดถึงหลวงปู่ขาวโง่ หลวงปู่ขาวนี่เป็นที่ฟังได้
องค์ไหนที่ได้สนทนาธรรมกันแล้ว ระดับมาตรฐานเดียวกันแล้ว มาตรฐานเดียวกันเลย
นะ มันมีมาตรฐานเดียว ถ้ามาตรฐานเดียวผลมันจะเป็นอันนั้น

อันนี้ พูดถึงย้อนกลับมาชั้นเบสิก ชั้นที่ว่าทำไมพุทธโฆแล้วมันเป็นอย่างนี้ พุทธโฆนี้
นะมันเป็นอย่างนี้เพราะอะไร มันเป็นแบบนี้เพราะโดยธรรมชาติของคน มันมีวิชา
ทุกคนเกิดมามีกิเลสหมด ทุกคนที่เกิดมามีกิเลสหมด แล้วพอกิเลสมันมีอยู่แล้ว กิเลส
มันจะหลุดออกไปโดยที่ไม่มีอะไรไปจัดการกับกิเลส ไม่มีทาง มันเรื่องเป็นไปไม่ได้
แล้วทำไมต้องทำความสงบของใจ ทำความสงบของใจเพื่อให้มันเป็นอริยมรรค แต่ถ้าไม่
มีความสงบของใจมันเป็นโลกิยมรรค มันเป็นโลก โลกเพราะอะไร

โลกเพราะความคิดเกิดจากจิต โลกเพราะความคิดเกิดจากवासวะ เกิดจากภพ เรา
มีภพกันอยู่ ถ้าไม่มีภพเราเป็นมนุษย์ไม่ได้ เห็นไหมที่ว่าภพชาติๆ บอกว่าภพชาติเขาเป็น
มนุษย์นะ ภพชาติ ชาติไทย สัญชาติ เขาไปดูที่นั่น ไม่ใช่ ภพชาติมันเป็นปฏิสนธิจิต
เป็นवासวะตัวภพนั้น ไม่มีใครรู้ไม่มีใครเห็นหรือ ไม่มีใครรู้ใครเห็น มีแต่จินตนาการ
กันไป พอจินตนาการกันไปที่ว่ากันไปตามน้ำท่วมทุ่ง ไม่มีอะไรเป็นเนื้อหาสาระเลย
เพียงแต่ว่าจำธรรมะพระพุทธเจ้าได้ชัดเจนหน่อยเดียว พูดได้ชัดเจนเท่านั้น พูดธรรมะ
พระพุทธเจ้า ธรรมะพระพุทธเจ้าพุทธพจน์นี้กูไม่เคยค้ำเลยนะ กูค้ำคนพูด เพราะคน
พูดไม่รู้เรื่อง ถ้ารู้เรื่องไม่พูดอย่างนั้น เพราะอะไร เพราะมันมีที่ไปที่ไป มันมีมาตรฐาน
ของมัน มีรากเหง้าใจ คนมานี้มีรากเหง้าที่มา พวกโยมมาจากไหนกัน แล้วก็กลับบ้าน
ของตัวเอง

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เรารู้มันมาจากไหน ถ้าองค์ความรู้มันมีนะ มันจะเข้าสู่ความ
จริง องค์ความรู้มันไม่มี องค์ความรู้ไม่มีนะ คุณคนกรุงเทพฯ วัวย อยู่ที่ไหน ก็อยู่กรุงเทพฯ

ไว้ กรุงเทพฯมันมีเขตนะ มันมีเขต เอ็งอยู่เขตไหน บ้านเอ็งอยู่ที่ไหนเลขที่เท่าไร อยู่อู่ กรุงเทพฯไว้ก็อยู่กรุงเทพฯ แล้วกรุงเทพฯอยู่ที่ไหน ก็อยู่กรุงเทพฯไว้

นี่ก็เหมือนกัน จิตสงบ สงบเป็นยังไง ก็ว่างๆไว้ ว่างๆไว้ ไร้สาระ ว่างๆนะ จิตที่มีสติขึ้นมันพร้อมในตัวของมันเอง ใจใหม่ เวลาพุทโธๆถ้ามันว่างมันสบายมันก็สบายของมัน มันสบายของมัน มันสบายเพราะว่าเรามีเหตุ เหตุเพราะเรากำหนดพุทโธ พุทโธ นั่นคือตัวกรอง คำบริกรรม ธรรมชาติของจิตคือธาตุรู้ ธรรมชาติของสิ่งที่มันจะรู้ มันจะรู้ตลอดเวลา แล้วรู้อะไรล่ะ รู้สารพิษ รู้คุณธรรม รู้ความดีงาม รู้สิ่งที่เป็นต้นหาความทะยานอยาก มันรู้โดยอวิชาใจ มันไม่รู้ตัวมันเองแต่มันรู้ แล้วรู้อะไรล่ะ เอ็งป้อนอะไรไปล่ะ

นี่โดยธรรมชาติโดยสามัญสำนึกทุกคนก็คิดว่าถูกหมดใจใหม่ ฉะนั้นเราไม่มีหลักมีเกณฑ์แต่เราจะป้อนพุทโธ ด้วยความศรัทธาความเชื่อ พุทโธก็สมมติ เราต้องคิดขึ้นมา ถ้าพุทโธมันเป็นพุทโธเราเขียนพุทโธไว้เลย เอาพุทโธแขวนคอเลย ฎได้พุทโธแล้วได้ใหม่...ไม่ได้ แต่ถ้าเรานึกพุทโธๆๆเห็นใหม่ เกิดจากจิต สำคัญที่ตัวจิต ตัวจิตมันเหมือนกับ ทุกคนกินข้าวหมดทุกคนเลยเราไม่ได้กินข้าวกับเขาเรานั่งมองเขา ท้องเราจะหิวมาก คนอื่นจะอิมหน้าสำราญแต่เราจะร้องมากเลยเพราะเราไม่ได้กินกับเขา กินคือพุทโธ

ฉะนั้น พุทโธๆไป คำบริกรรม จิตมันได้มีการฝึกของมัน แต่ถ้าเราไม่นึกพุทโธขึ้นมาพุทโธมันก็ไม่มี นึกพุทโธมันนี่ก็มาจากจิตเหมือนกับเรากินอาหาร ถ้าเราไม่ได้กินเราก็ไม่ได้รับรสของอาหารเลย แต่มองเขากินนะ เรานั่งอยู่ในสำหรับนี่คนอื่นกินข้าวหมดเลย อิมหมดเลย เอ้อ..ซันก็อิมด้วย มันเป็นไปไม่ได้หรอก คนจะอิมต้องตักอาหารใส่ปาก จิตมันจะเป็นไป จิตมันต้องมีการกรองของมันด้วยพุทธานุสติ พุทธานุสติ สติบริกรรมพุทโธๆ ถ้าทางวิทยาศาสตร์ก็เป็นเรื่องธรรมดาเรื่องพื้นฐาน

เรื่องพื้นฐานคุณติ ในการศึกษาของเด็ก เด็กมันโตขึ้นมา ถ้ามันไม่เรียนเตรียมอนุบาลไม่เรียนอนุบาลมันจะเรียนหนังสืออะไร จะเป็นค็อกเตอร์จะเป็นศาสตราจารย์อะไรถ้ามันไม่ผ่านก.ไก่ ก.กามา มันจะเรียนค็อกเตอร์มาจากไหน ค็อกเตอร์มันจะลอยมาจากฟ้าหรือ ถ้ามันไม่เรียน ก.ไก่ ก.กา มาก่อน มันก็มีพื้นฐานของมันมา แล้วถ้าพื้นฐานมันดีนะ ค็อกเตอร์มันจะมีโอกาสได้เป็น ถ้าพื้นฐานมันไม่ดีนะ มันก็เป็นกรรมกร พอจบ

ประถมมันเรียนต่อไปไม่ได้แล้วมันจะไปแบกเห็นทุกข์ใจ อยากเห็นทุกข์ก็แบกของหนัก จะเห็นทุกข์ใจ มันอยากจะเห็นทุกข์มันต้องไปแบกข้าวสารที่ทำเรือ

แต่ถ้ามันมีการศึกษา ถ้าพื้นฐานมันดีนะ มันจะจับดีออกเตอร์มันจะเป็น ผู้อำนวยการทำเรื่อนั้น มันจะควบคุมทำเรื่อนั้น นี่ก็เหมือนกัน ไอ้พุทโธๆคือพื้นฐาน มันไปทิ้งพื้นฐานกัน พอทิ้งพื้นฐานกันก็ไปไม่รอด มันไม่มีราก หลักลอย รากลอยนี่ เป็นไปไม่ได้ คนเราจะทำโรงงานนะ จะไปทำนาบนก้อนเมฆไง อู๋... แถวนี่เขาทำนากัน ทำงานกันบนพื้นดิน โห..มันล้ำสมัย นาของฉันอยู่บนก้อนเมฆนะ นาของฉันนี่ ไอ้โฮ.. เวลาออกเป็นเม็ตรงข้าวนี้มันเป็นทองคำเลยนะ มันจินตนาการไปหมด มันไม่มีของจริง ถ้าไม่มีความจริงขึ้นมา พุทโธๆไป มันจะสบายหรือมันไม่สบาย มันอยู่ที่ว่ากิเลสหลับ หรือกิเลสตื่น ถ้ากิเลสมันตื่นขึ้นมาละ มันทุกข์ ถ้ามันทุกข์ขึ้นมา อัดกันด้วยพุทโธ ทุกข์ ให้มันทุกข์ไป พุทโธๆไป

ถ้าพุทโธ พุทโธนะ ซึ่งๆหน้า เหมือนหนังคาบอยเลย คवलป็นเห็นไหมคาบอย เวลาคवलป็นเขาเดินใส่กัน เขาเดินเผชิญหน้ากันแล้วชักป็นยิงกัน เพื่อจะให้ใครชักป็นไป คนนั้นชนะ ถ้ากิเลสมีเงอหน้าภูแล้วภูพุทโธสู้กับมีง แล้วถ้ามีงสงบต่อหน้าภู มีงสงบต่อ หน้าภูเลย พุทโธๆ มีงจะแข่งกันพุทโธใส่มีงเลย นี่ไง เพราะมันทำอย่างนั้นเวลาปฏิบัติ เราถึงมีพื้นฐานที่เข้มแข็งขึ้นมาใช่ไหม ถ้ากิเลสมันหลับนะ พกป็นมาวันนี้นะจะคवलป็น นะ เฮ้ย...หาคู่ต่อสู้ไม่ได้วะ เอ... กิเลสไม่เห็นวัย กิเลสมันนอนหลับ โห... วันนี้สบาย มาก โห... กร่างมากเลย เดินไปไหนไม่มีใครสู้ได้เลย เป็นเจ้าพ่อเลย พุทโธๆวันนี้มีความสุขมากเพราะไม่มีคู่คवलใจ กิเลสมันหลับ ถ้ากิเลสตื่นขึ้นมาละ เผลอนะมันยังตาย เลย หงายท้องเลย

นี่เห็นไหม พุทโธแล้วทำไมเดี่ยวมันสุขเดี่ยวมันทุกข์ใจ เดี่ยวมันสุขเดี่ยวมันทุกข์ เพราะหาเหรียญมันมีสองด้าน มีดีและชั่ว คนเรามีดีและชั่ว มีความปรารถนาดี แต่มี อวิชาในหัวใจของเรา แล้ววิชามันจะออกมาเมื่อไหร่ก็ไม่รู้ นี่ในขั้นของสมณะนี้ คำ ว่าสมณะคือจิตสงบ ถ้าจิตเราไม่สงบทำอะไรไม่ได้หรอก เพราะจิตไม่สงบนะ คำว่าจิตไม่ สงบมันเหรียญด้านเดียว เหรียญด้านเดียวเขาเรียกโลกียปัญญา ความคิดนะจินตนาการ โธ..ทางวิชาการ ในคอมพิวเตอร์นี่มีเรียนไม่ไหวนะ มีงจำไม่ได้หมดหรอก ไอ้โฮ.. ในทางวิชาการมันร้อยแปดพันเก้า แล้วเดี่ยวนี่วิทยาการใหม่ๆเยอะแยะไปหมด เรียนไม่

จบหรือ สิ่งที่เกิดจากโลกก็ปัญญาเกิดจากโลกมันไม่มีวันจบหรือ มึงจินตนาการไปเถอะ ธรรมะพระพุทธเจ้านะ ธรรมะพระพุทธเจ้าสมณโคดมนี้ค่อยไปนะ จะรอศึกษาธรรมะของพระศรีอาริยเมตไตรยด้วย เดี่ยวจะเอาของพระศรีอาริยเมตไตรและของสมณโคดมมารวมกันนะ แล้วก็จะศึกษา กลัวจะรู้ไม่มากไง มันจะรอธรรมะของพระศรีอาริยเมตไตรยมารวมกับพระสมณโคดมนะ อริยสังข์ของพระสมณโคดมกับอริยสังข์ของพระศรีอาริยเมตไตร ต่างกันยังไง และเอามาวิจัยอีกนะ

นี่มันโลกก็ปัญญาอะไร เพราะธรรมะของพระสมณโคดมกะธรรมะของพระศรีอาริยเมตไตรยเป็นธรรมะของท่านเพราะเกิดจากใจของท่าน ท่านตรัสรู้ธรรมเพราะใจมันสะอาดบริสุทธิ์ท่านถึงวางธรรมวินัยไว้ให้เราศึกษา ศึกษามาก็เพื่อชำระกิเลสของเรา ไม่ใช่ศึกษามา พุทธพจน์ๆ พุทธพจน์นะสาธุ แต่ก็เถียงคนพูดพุทธพจน์ ไอ้คนที่พูดพุทธพจน์มึงรู้อะไร แต่พุทธพจน์นั้นเรายอมรับ แต่คนพูดพุทธพจน์ละ เพราะไอ้คนพูดพุทธพจน์ๆนั้น มันเหมือนนกแก้วนกขุนทองไง ของกู ของกู แต่มันเกาะอยู่ในกรง เกาะอยู่ในคอน อะไรของมึง เดี่ยวเขาจับมึงย่าง มึงเดี๋ยวก็จะจับมึงปิ้งเลย ของมึงๆอยู่นั้นแหละ ของกู ของกู พุทธพจน์ๆ แล้วมึงรู้อะไร

หลวงปู่มั่น หลวงตา ครูบาอาจารย์ที่มีคุณธรรมของเราละ ท่านบอกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั่งอยู่ตรงหน้า สาธุ จะไม่ถามเลย แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั่งอยู่ตรงหน้า ความรู้ความเห็นของเรา เราจะไม่ถึงเลสงสัยเลย จะไม่ถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั่งอยู่ตรงหน้านะ แต่นี่ของเรา อ้อ พุทธพจน์ๆ แล้วมึงรู้อะไร ไอ้คนพูดพุทธพจน์ รู้อะไร รู้อะไร ถ้ารู้ นะ พุทธพจน์ สาธุ จริงๆมันเป็นทฤษฎีเป็นคำสอนพระพุทธเจ้า ถูก เราพูดก็พูดเหมือนพุทธพจน์แต่มันเป็นภาษาปัจจุบันไง พุทธพจน์นี้เป็นภาษามคธ เป็นภาษาบาลี แล้วเราก็ศึกษาภาษาบาลีแล้วแปลเป็นภาษาไทยกัน ภาษาพุทธพจน์ ไอ้ภาษาบาลีภาษามคธ มันก็เหมือนภาษาอังกฤษ ภาษาบาลีเป็นภาษากลางใช้ใหม่ พอเราศึกษาภาษาอังกฤษแล้วเราก็แปลภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทยเพื่อเราจะได้เข้าใจว่าภาษานั้นคือภาษาเพื่อความหมายอะไร

พุทธพจน์ก็เหมือนกัน มันเป็นภาษา มันเป็นคำบอก่วาวิธีการแนวทางประพฤติปฏิบัติ แล้วถ้าเราประพฤติปฏิบัติเป็นแล้ว ภาษาอังกฤษมันบอก มั่งก็ มั่งก็ ถึง แล้วมีจะไปหาที่ไหนล่ะ ภูไม่ต้องหาภูจับของภูเลยอยู่ในกรง ถึงภูเยอะเยะ

นี่ก็เหมือนกันถ้าพูดถึงความจริงที่เกิดในใจเรา พูดถึงความจริงที่เกิดในใจเรา ถ้าความจริงเกิดที่นี่ หลวงตาบอกอย่างนี้ละ หลวงตาบอกว่า มีดในครัว เวลาเราจะใช้มีดเราต้องวิ่งเข้าครัวตลอดเวลา ถ้ามีดอยู่กับมือเรา เราจะทำอะไรก็ได้ใช้ใหม่ ปัญญาของเรามันเหมือนมีดในมือเรา พูดมาสิ ปัจจุบันพูดได้หมดละ อะไรก็ได้ ก็มีดในมือ มีดในมือนี้ทำได้ทุกอย่างเลย ปกป้องตัวเองก็ได้ทำอาหารอะไรก็ได้ ถ้ามีดในครัวหรือมีดในพระไตรปิฎกใจ มีดในครัวก็ ความรู้ในตู้ใจ เอ้า พูดอะไรมานะ พุทธพจน์ว่ายังไงวะ พุทธพจน์ว่าอะไรเว้ย เฮ้ย พุทธพจน์ว่ายังไงวะ ภูจะนึกไม่ออกและ แต่ถ้าเป็นของรานั้นะ พุทธพจน์มันพูดถึงพุทธพจน์ แต่ความรู้เราเกิดแล้ว พูดปัญหา พอปัญหาเกิดเพราะจิตมันเป็นธรรม พอจิตมันเป็นธรรมสิ่งใดที่มันพูดมา จิตมันรู้ทันแล้วมันจะตอบทันทีเลย

หลวงตาเวลาท่านฟังปัญหานะ คนถามปัญหาพอพูดคำแรกนะ มันรู้แล้ว จิตนี้รู้แล้ว อยากจะตอบแล้ว แต่อีกคนถามมามันยังพูดไม่จบเลย อีกคนจะตอบ จะตอบแล้วนะ เพราะมันรู้แล้วไง เพราะอะไร เพราะจิตเราเคยเป็นใช้ใหม่ พอพูดถึงคำแรกมันจะรู้เลยว่า คำพูดนี้จะพูดเรื่องอะไร จะพูดเรื่องอะไรบ้าง ถ้าพูดอะไร นั่นขั้นของสมาธิ ขั้นของโสดาปัตติมรรค ขั้นของสกิทาคามรรค ขั้นของอนาคามรรค ขั้นของอรหัตตมรรค พูดก็รู้ คนพูดแค่นี้รู้เลย

เหมือนหอมเลย หอมนี้คุณไข เห็นคนไขเดินเข้ามาเห็น ไหม จะรู้เลยคนไขนี้เป็นอะไร เพราะการเดินเข้ามา กิริยามันบอกเลย เพราะอะไรอวัยวะสิ่งใดมันชำรุดเสียหายมันจะสื่อถึงกิริยาท่าทางอันนั้นเลย ไขคำพูดนี้มันพูดอย่างนั้นเลย นี่คำว่าพุทธพจน์ๆ ใจ

จะนั่น คำว่าพุทโธ พุทโธ เป็นศัพท์ พุทโธเห็นไหม เวลาเขาพูดเห็นไหม เมื่อวานเขาถาม เขาบอกพุทโธนี่ก็ผิด เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะพระพุทเจ้าไม่ได้นึกพุทโธ เขาบอกพระพุทเจ้าทำอานาปานสติ พระพุทเจ้าไม่ได้นึกพุทโธแล้วเอาพุทโธมาจากไหน เขามาถึง ไอ้โฮ.. เวร.. ไซ้ พระพุทเจ้าท่านทำอานาปานสติ เพราะตอนนั้นพุทโธยังไม่มี เพราะพระพุทเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว พุทโธคือพระพุทเจ้า พุทโธคือพระพุทเจ้า แต่ตัวเองยังไม่ได้เป็นพระพุทเจ้าจะเอาพุทโธมาจากไหน มันก็นึกถึงอานาปานสติใจ

แต่เวลาท่านสำเร็จแล้วเห็นใหม่ ท่านบอกว่า พุทธานุสสติ ธรรมานุสสติ สังฆานุสสติ ฉะนั้น ตอนนั้นนะ ก็พุทธโธก็อยู่ในใจพระพุทธเจ้านั่นแหละ แต่พระพุทธเจ้ายังไม่บรรลุธรรม พุทธโธมันก็โค่นกลับไปด้วยกิเลส เมื่อโค่นกลับไปด้วยกิเลสตัวเองยังไม่มีความสามารถยังไม่รู้ความจริงขึ้นมาเราก็พยายามหาทางเข้าอยู่ไซ้ใหม่ มันก็ไปอานาปานสติเพราะคิดถึงตอนตั้งแต่โค่นต้นหัวว่า มันก็ไม่ผิด

แต่เขาจะเอาทางโลก ทางวิชัยใจ ในเมื่อพระพุทธเจ้าไม่ได้กำหนดพุทธโธก็พุทธโธไม่ได้ พระพุทธเจ้าไม่ได้กำหนดพุทธโธเพราะตอนนั้นพระพุทธเจ้ากำหนดอานาปานสติเพราะพุทธโธมันยังไม่มี แต่พอพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว พระพุทธเจ้าถึงวางให้กำหนดพุทธโธ เขาพูดอย่างนี้เลยนะ เขาบอกว่า พุทธโธก็ผิด เพราะพุทธโธนี้ไม่มี พระพุทธเจ้าไม่ได้กำหนดพุทธโธแต่พระพุทธเจ้าคือคนสอนพุทธโธ พระพุทธเจ้าไม่ได้กำหนดแต่พระพุทธเจ้าสอน

เหมือนเราทำงานครั้งแรกก็ทำงานยังไม่เป็นไซ้ใหม่ พอเราทำเป็นแล้วอะไรมันก็ชำนาญ มันคล่องตัว เราทำอย่างนั้นเรามาแล้วสอนคนอื่นมันจะผิดตรงไหน พอเราทำงานที่แรกเกือบเป็นเกือบตายเราทุกข์ยากเหมือน เราพูดบ่อย เหมือนบรรพบุรุษเรามาจากเมืองจีน ลือฉินหมอนไบ ลือฉินหมอนไบเป็นเศรษฐี มหาเศรษฐีเมืองไทย เยอะแยะเลย แล้วเอ็งต้องกลับไปลือฉินหมอนไบอย่างนั้นอีกไหม ต่อไปนี้ทุกคนห้ามทำมาหากิน เอ็งต้องกลับไปเมืองจีนก่อน แล้วนั่งเรือสำเภาเข้ามา แล้วก็เอาลือมาไบหนึ่งเอาหมอนมาไบหนึ่ง แล้วเอ็งจะเป็นเศรษฐีเมืองไทย เองนั่นหรือ

นี่ก็เหมือนกัน พุทธโธมันไม่มีไง พุทธโธไม่มี พระพุทธเจ้ากำหนดอานาปานสติ ไม่มีพุทธโธ แล้วนี่ ของเรานี้ละ เศรษฐีเมืองไทย ลือฉินหมอนไบมาจากเมืองจีนทั้งนั้นเลย อยากจะเป็นเศรษฐีเมืองไทยก็กลับไปชั่วเถาก่อน ไปนั่งเรือสำเภามา แล้วก็ไปเอาลือมาฝืนเอาหมอนมาไบหนึ่งแล้วมาทำมาหากิน แล้วมันจะเป็นเศรษฐี นี่มันก็เหมือนกันพอเขาบอกว่าพุทธโธก็ผิดนะ เราฟังแล้วก็โอ้.. คนมันคิดได้แบบนี้ ฉะนั้น ถ้าพุทธโธนะ มันพุทธโธแล้วพอเดียวมันดีเดียวมันไม่ดี มันไม่ใช่อยู่ที่พุทธโธ หลวงตาพูดอย่างนี้นะ หลวงตาบอกว่า เวลาปฏิบัติธรรม พวกเราบอกว่า ธรรมะทำยาก ทุกอย่างทำยากหมดเลย แต่หลวงตาบอกไม่ใช่ กิเลสเราต่างหากพยาก พุทธโธนี้สะอาดบริสุทธิ์ พุทธโธ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มันสะอาดบริสุทธิ์ แต่ใจของเรา มันเป็นกิเลสมันเหยียบย่ำอยู่

ฉะนั้นเราก็ต้องแต่ชื่อก่อน เอาชื่อก่อน พุทโรๆคำบริการก่อน พอคำบริการ พุทโรๆจนพุทโรกับจิตเป็นอันเดียวกันนะ พุทโรๆๆไปเรื่อยๆนี่นะ จนชำนาญนะมีสติ มากๆขึ้น มันจะสั้นเข้ามาเรื่อยๆ บางทีพุทโรแล้วหายไปปั๊บเลย พุทโรๆไม่อยู่ พุทโรแล้ว มันจะแลบออกไปโง้งงี้ พุทโรไปเรื่อย พุทโรไปเรื่อย พุทโรๆๆๆๆ จน “เอ๊ะ” พุทโรไม่ได้เลยนะ ถ้าจิตกับพุทโรเป็นเนื้อเดียวกัน พุทโรไม่ออก

เราจะบอกเห็นใหม่ พุทโรนี่เรานึกขึ้นมา แต่พอพุทโรกับจิตเป็นเนื้อเดียวกันเห็นใหม่ ความสะอาดบริสุทธิ์ของใจเกิดขึ้นแล้ว ตัวพุทโรจริงๆตัวที่ใจที่เป็นพุทโร เป็นพุทโร หลวงตาจะบอกว่าพุทโรๆจนพุทโรไม่ได้ พยายามนึกพุทโรก็นึกไม่ออกเพราะจิตมันอาศัยคำบริการ จนคำบริการกับจิตนี้เป็นเนื้อเดียวกัน พอจิตเป็นเนื้อเดียวกัน นี่อัปนาสมาธิ แต่พุทโรๆมันยังแลบอยู่นะ มันฉกฉวยได้ มันสงบชั่วคราวมันยังคิดได้คืออยู่ขณิกสมาธิคือสบายๆ อุปจารสมาธิจิตมันสงบแล้ว พอจิตสงบพุทโรมันสงบแล้วแต่มันยังรู้ได้ รู้ได้มันออกรู้่ออกวิปัสสนา แต่พุทโรๆๆจนจิตกับพุทโรเป็นเนื้อเดียวกันเลย เป็นเนื้อเดียวกัน นึกพุทโรไม่ออกนะ “เอ๊ะ อ๊ะ” แต่กูเป็นพุทโรนะ แต่กูนึกพุทโรไม่ได้ นะ นี่คือตัวพุทโรจริงๆ แล้วพุทโรจริงๆแล้ว อย่างนี้ออกใช้ปัญญาไม่ได้ เพราะคิดคลุ้มมันยังนึกพุทโรไม่ได้ มันยังทำงานไม่ได้ แล้วมันจะไปใช้ปัญญาได้อย่างไร มันใช้ปัญญาไม่ได้ แต่มันเป็นตัวฐานของสมณะเลย ตัวฐานของสมาธิเลย

ถ้าตัวฐานของสมาธิเป็นอย่างนี้เห็นใหม่ นี่เกิดจากอะไร ก็เกิดจากพุทโรนั่นแหละ พุทโรนี่เป็นสมมติเป็นวิตกวิจารณ์เป็นนึกขึ้นมา พุทโรคือวิตกขึ้นมา พุทโรๆๆ แต่พอพุทโรกับจิตเป็นเนื้อเดียวกันแล้ว มันเป็นเนื้อของสมาธิเลย ตัวสมาธิเป็นอย่างนี้ พอสมาธิเป็นอย่างนี้ปั๊บ พอเข้าไปถึงสมาธินะ โอ้โฮ.. ก็เหมือนเราเรามีความฟุ้งซ่าน เรามีความทุกข์ยากตลอดเวลา สุดท้ายแล้วเราพัฒนาเราอาบน้ำอาบท่า จนสะอาดสะอาดสบาย จนแจ่มใสหมดเลย แล้วทำอะไรต่อไปล่ะ เพราะปล่อยไว้มันก็ กลับไปสกปรกอีก เพราะเหงื่อไคลมันจะไหลออกมา

นี่ก็เหมือนกัน พอจิตมันสงบเต็มที่แล้ว ทำอะไรต่อไปล่ะ เห็นใหม่ หลวงตาบอกว่าขั้นของสมาธิ น้ำล้นฝั่ง สมาธิได้แค่นี้ สมาธิถึงที่สุด อัปนาสมาธิมันก็จบแค่นี้ ไปอีกไม่ได้แล้ว ฐานของสมาธิเต็มที่ของสมาธิมีแค่นี้ แล้วก็เสื่อมลง แล้วก็พุทโรเข้ามาใหม่ก็เป็นสมาธิอีก แล้วก็เสื่อมลง สมาธิมีแค่นี้

แล้วพอมันแค่นี้แล้วจะทำไปต่อไป พอต่อไป ออกรู้ ออกค้นคว้าออกวิปัสสนาเห็นใหม่ สติปัญญา ๔ ที่บอกว่า สติปัญญาที่ทำกันอยู่ในเมืองไทยนี้ ไม่มี สติปัญญา ๔ โทก สติปัญญา ๔ มีจริงต้องจิตสงบก่อน จิตนี้พอมันเป็นตัวจิต ตัวที่ว่าฐานของสมาธิมีแค่นี้ แล้วตัวสมาธินี้ออกรู้ ออกรู้ สติปัญญา ๔ เกิดตรงนี้ เกิดเพราะอะไร เกิดเพราะว่า มันมีผู้รู้ มีตัวจิต เพราะพระพุทธรูปเจ้านี้สอนจิตที่มันมีกิเลส สอนสั่งจะความจริง สอนการชำระกิเลส สอนให้จิตนี้พ้นจากกิเลส ไม่ได้สอนกระดาย ถ้าพิมพ์หนังสือก็คือกระดาย ไม่ได้สอนกระดาย ไม่ได้สอนแผ่นโลหะ ไม่ได้สอนหินแกรนิตที่เขาไปแกะสลักกัน หินแกรนิตไม่มีชีวิต เขาไปแกะพระไตรปิฎกอยู่ในหินแกรนิตเห็นใหม่ แล้วก็ไปวางไปเผยแผ่กัน หินแกรนิต ภูเขาทั้งลูกเลยนะเว้ย

พระพุทธรูปปรารถนาตรงนี้ พระพุทธรูปปรารถนาสอนที่จิต สอนที่สัตว์โลก สอนที่ผู้ซ่องจะนั่นพอจิตมันสงบ จิตมันออกรู้ พอจิตออกรู้ จิตออกรู้ตัวสติปัญญา ๔ สติปัญญา ๔ ที่เขียนๆกันอยู่นั้นมันเป็นตัวอักษร ไม่มีตัวจริง เป็นชื่อ นาย ก. ทะเบียนบ้านเขียนนาย ก. แต่นาย ก. นั่งอยู่นี้ ทะเบียนบ้านอยู่ที่กรมการปกครอง แต่นาย ก. นั่งไม่อยู่นี้ ต้องจับนาย ก. นี้ฆ่า ไม่ใช่ไปฆ่าที่กรมการปกครอง ไอ้ ก. นี้ตายแล้วเดี๋ยวเขาจำหน่ายที่กรมการปกครองเอง

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตมันออกรู้เห็นใหม่ สติปัญญา ๔ เกิดตรงนี้ สติปัญญา ๔ เกิดเมื่อจิตสงบแล้วจิตออกรู้ จิตออกวิปัสสนา ถ้าวิปัสสนา นั้น สติปัญญา ๔ วิปัสสนา ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม ในกาย จิตเห็นกาย จิตเห็นเวทนา จิตเห็นจิต จิตเห็นธรรม สติปัญญา ๔ เกิดตรงนี้ ไอ้ที่ว่า สติปัญญา ๔ นั้นมันจี๋ม่ แต่.. แต่ก็ต้องทำอย่างนั้น เพราะเป็นการฝึกหัด ถ้าไม่มีการฝึกหัดนะ เราจะเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาไม่ได้ การฝึกหัด

จะบอกว่าผิด ผิดทั้งนั้นละ ถ้าจะถูก ก็ถูกคือ โสดาบันถึงจะถูก เป็น โสดาบัน เป็น สกิทา เป็นอนาคา เป็นพระอรหันต์ นั่นถูก ถูกเพราะปฏิบัติถึงที่สุดแล้วมันถูก แต่ในการปฏิบัติอยู่นี้ มันก็ผิดๆ ถูกๆ ไปอยู่อย่างนี้เพราะมันอยู่ในขั้นของการปฏิบัติ ไม่มีถูกหรือ ไม่มีถูกหมดหรือ อย่างเช่นว่า พุทโธฯแล้วสบายๆ แล้วสบายๆเดี๋ยวก็เสื่อม สบายแล้วได้อะไร กินข้าวแล้วก็อึด เดียวก็หิว

ถ้าวันนี้มันสบายใจเดี๋ยวพรุ่งนี้ก็ทุกข์ใจ อะไรมันจะคงที่ละ เห็นใหม่ ในขั้นของการปฏิบัติ มันก็เป็นความจริงอย่างนี้แหละ ถึงบอกว่ามันก็เกิดจากสมมตินี้แหละ ดอกบัว

เกิดจากโคลนตม การประพฤติปฏิบัติเราก็ก่เกิดจากจิตอันสกปรกเรานี้แหละ จิตพวกเรานี้สกปรกกันทั้งนั้น จะมั่งศรีสุข ผู้ดีขนาดไหนนะ อวิชาเต็มหัวใจทั้งนั้น ในจิตของเรามีอวิชา มันมีตัณหาความทะยานอยาก มันสกปรกทั้งนั้น แล้วเราไปปฏิบัติของเราขึ้นมา เราฝึกของเราขึ้นมาเห็นใหม่ ดอกบัวเกิดจากโคลนตม

อริยมุขมันเกิดขึ้นมาจากความโสมมของจิตเรานี้แหละ จิตเราโสมมจริงๆ ถ้าผู้ปฏิบัติขึ้นไปนะ แหม.. มึงคิดได้ขนาดนี้เชียวหรือ เวลามันจิตมันขึ้นมาะ มึงทำไมประสาเรานะ ทำไมมึงเลยได้ขนาดนี้ เราไปปฏิบัติมานะเราอยู่กับครูบาอาจารย์มา เราจะไปปรึกษากับครูบาอาจารย์ เวลาผมปฏิบัติผมฟังโทษผมนะ ผมอัดผมอย่างนี้ ไปถามหลวงปู่เจี๊ยะ เออ.. กูก็ทำอย่างนี้ ไปถามครูบาอาจารย์ เออ.. เราก็กทำอย่างนี้ แต่ท่านไม่พูดออกมาะ ถ้าพูดออกมาถึงการปฏิบัติในการต่อสู้กับตัวเองนะ โลกนี้เขาจะบอกว่าพระองค์นี้ ลามกจกเปรตเลยละ แต่ไม่รู้หรือว่า กูจะเอาความลามกจกเปรตนี้ไปข่มขี้ไอ้กิเลสของกูต่างหากละ คิดถึงความชั่วของของตัวเอง คั่นคว้าความชั่วของตัวเอง แล้วเวลายมันสำรอกมันคายออก ถึงได้รู้ ไอ้โฮ.. ไอ้โฮ.. นะ

ฉะนั้นเวลาปฏิบัติไป ทุกคนครูบาอาจารย์จะบอกว่าทำไมมึงชั่วขนาดนี้ ทำไมมึงชั่วขนาดนี้ คำแต่ตัวเองนะคั่นคว้าแต่ตัวเองเข้าไป แล้วมันจะเห็น แล้วคนจะคั่นคว้าตัวเอง คนว่าตัวเองผิดพลาดมีก็คนบ้าง ก็มีแต่คนดีทั้งนั้น ทุกคนว่าตัวเองดีทั้งนั้น เพราะจิตมันไม่สงบเราคิดทั้งนั้น ถ้าจิตมันสงบแล้วนะ ทำไมมึงเลวขนาดนี้ ทำไมมึงเลวขนาดนี้ พอเห็นความเลวของเรา แล้วมันเลวมันเกิดจากอะไร ความเลวนี้เกิดจากอะไร ความเลวไม่ใช่ว่าเลวจะจีป่ล้นเขานะ เลวคือว่า มึงนอนใจ มึงขี้เกียจขี้คร้าน มึงมันมัวแต่แบบว่ามันแต่อยู่ในมูตรในคุณันั้น คือความคิดของเรามันมีตัณหา มันมีสิ่งแอบแฝงมา มันรู้มันเห็นนะ พอมันรู้มันเห็นขึ้นมา ไม่ใช่พูดกันพล่อยๆ ไอ้พูดล่อยๆ

ไอ้พูดอย่างนั้น มันเหมือนหนังวิทยาศาสตร์ เราดูหนังวิทยาศาสตร์สิ เราก็กเห็นหมดละ ยิ่งตอนนี้เห็นใหม่อวตารกำลังฉาย กำลังมันเลย ฉะนั้น ไอ้หนังมันหนังวิทยาศาสตร์ มันไม่ใช่ความจริงหรือ ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาะ เราจะบอกเลยว่ามาตรฐานมีมาตรฐานเดียว แล้วถ้ามาตรฐานนั้นมันรู้ณะ เวลาพูดนี้ มาตรฐานเวลาพูดมันพูดถึงหนังอวตารหรือพูดถึงอริยสัจ ถ้าพูดถึงอริยสัจมันจะเห็นจากข้างในนะ แล้วพูดจากเห็นข้างในไม่เหมือนพูดเห็นข้างนอก ถ้าพูดเห็นเนื้อในมันคิดมาจากข้างใน แต่ถ้าพูดมา

จากข้างนอกมันจะเทียบอวดารเลยเพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะมันไม่มีต้นแบบ เพราะอวดารมันเป็นอย่างนั้นเว้ย เฮะๆ ก็ไม่เคยดูเหมือนกันยกตัวอย่างก็ยกไม่ถูกวะ ว่าอวดารมันเป็นยังไง มันยกตัวอย่างไม่ถูก เราจะบอกว่า หนึ่งอวดาร เราไปเห็นมา เห็นมามันก็มีสัญญาใจ มีความจำ พอมีความจำนะ ตัวเองช่วยตัวเองไม่ได้ ตัวเองไม่มีหลักความจริง เวลาอ้างอิงก็อ้างอิงอวดารไป อวดารเป็นอย่างนั้นโวย อวดารเป็นอย่างนั้นเพราะมันมีต้นแบบเพราะเราเห็นภาพได้

ไอ้การปฏิบัติก็เหมือนกัน ถ้าเราปฏิบัติได้จริงนะเราไม่ต้องอ้างอิงอวดาร อ้างประสบการณ์สันติภูมิโกความจริง จิตที่เป็นจริงมันปัจเจกตั้ง มันมีการสัมผัสมันมีการถอดถอนมันมีการกระทำ ถ้ามีการกระทำอันนี้ ขึ้นสมณะนี่จิตมันแก่พักตัว การทำสมณะ ปัญญาอบรมสมาธิ สมาธิอบรมปัญญา มันขึ้นของทุน ถ้าคนทำงานทำธุรกิจไม่มีทุนทำงานไม่ได้ ถ้าคนจะวิปัสสนาไม่มีจิตไม่มีทุนไม่มีสิทธิ์ แล้วทุนคือจิตสงบ ถ้าจิตยังไม่สงบ ไม่มีทุน ต้องกู้หนี้ยืมสินใช้ตลอด กู้หนี้ยืมสินจากอะไร จากภาวสวะจากภพจากความคิดเราไป จากอวิชาไป จากภพเห็นใหม่ จากภพมันมีอยู่เห็นใหม่ จากภพคือจากมนุษย์ มนุษย์เกิดมามีปฏิสนธิจิต พอเกิดมาเป็นมนุษย์มีพลังงาน ธาตุไฟ ธาตุ ๔ พอมีพลังงานอยู่ ทุกสิ่งเกิดจากพลังงานอันนี้ นี่ไง กู้หนี้ยืมสินหมดเลย

แต่ถ้าจิตสงบขึ้นมาเห็นใหม่ มันชำระพลังงานอันนี้ไป ถ้ามันชำระพลังงานอันนี้มันเป็นอิสรภาพไป พอเป็นอิสรภาพไอ้ตัวนี้ที่ออกทำงานไป นี่ขึ้นของสมณะไป สมณะถึงเป็นทุนไป สมณะถึงมีความจำเป็นไป ศิล สมาธิ ปัญญา ถ้าไม่มีสมาธิ ปัญญาที่เกิดขึ้นมาเป็นปัญญาของกิเลสหมด แต่ถ้ามีสมาธิขึ้นมา สมาธินี้เป็นตัวฐาน แล้วสมาธิเป็นยังไง สมาธิเป็นยังไงบอกมา “สมาธิที่ว่างๆ สว่างไสว” โห ถ้าอย่างนั้นพระอาทิตย์เป็นสมาธิตลอดเลย พระอาทิตย์แ่งสว่างทั้งปีทั้งชาติ พุคพล่อยๆ มันไม่มีมาตรฐานไป เราถึงบอกมาตรฐานมันมีมาตรฐานเดียว มาตรฐานคืออริยสัจ แล้วไม่ใช่ว่าอย่างว่าไม่มีความรู้จะศึกษาพระพุทธเจ้ายังไม่พอนะจะศึกษาของพระศรีอาริยเมตไตรยมาเทียบกัน เพราะความรู้ไม่พอ ความรู้ของพระพุทธเจ้ายังไม่พอ ต้องเอาความรู้ของพระศรีอาริยเมตไตรยมาด้วย

แต่ถ้าเป็นข้อนเข้ามานะ เพราะอะไร พระพุทธเจ้าสอนมา ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้นตรี สอนมา สอนมาเพื่อให้ตรงกับจริตตรงกับนิสัย เพราะมีพระจำนวนมากไป

ถามพระพุทธเจ้าเห็นไหม ธรรมวินัยมันพันเพื่อนมาก ปฏิบัติไม่ได้ ปฏิบัติมันรู้รอบไม่ได้ พระพุทธเจ้าบอกว่า ศีลหนึ่ง รักษาได้ไหม..ได้ รักษาใจ...จบ รักษาใจตัวเอง ศีลหนึ่งคือรักษาใจ ถ้ารักษาใจได้นะ อันนั้นมันกิริยาที่การกระทำ ถ้ารักษาใจได้ ใจไม่มีอกุศล ใจไม่มีเจตนาทำความผิด ไม่มีผิดเลย รักษาใจตัวให้ได้

ที่นี้รักษาใจเรา เรารักษาไม่ได้นี่ เพราะใจตัวนี้ยังกะถึง พอจะเข้ามามันก็แถบแล้ว แถบแล้ว นี่พอแถบแล้ว มันก็มีข้อวัตรนั่น มีสิ่งที้ออกไป สิ่งที ๒๔,๐๐๐ ข้อเฉพาะศีล ศีล ๒๔,๐๐๐ สุดตันตปิฎก อภิธรรมปิฎก ก็ว่ากันไป สามตะกะร่า นั่นเป็นคำกิริยาออกมาจากจิต แล้วถ้าเรารู้จริงจากจิตเข้าไปแล้วนะ คำว่ามาตรฐานอันนี้ หนึ่งเดียวนั่นนะ จิตนี้หนึ่ง ไอ้ดวงๆนั่น มันเป็นอาการ เวลาอยู่ที่บ้าน ไฉนนั้นก็ เป็นความรู้สึกอันหนึ่ง พ้นจากบ้าน ไฉนขึ้นมาจนถึงประตูศาลาก็เป็นความรู้สึกอันหนึ่ง เข้ามานั่งอยู่นี่ก็เป็นความรู้สึกอันหนึ่ง แล้วมันก็ดวงนั่นนะ มันก็ไอ้คนๆนั่นเดินขึ้นมา ไอ้คนนั่นเดินบ้าน ไฉนมา ไอ้ ก. นี้อยู่ที่บ้าน ไฉนพอมันมาอยู่ที่ปากประตูนะก็ ไอ้ ก. อยู่ทีปากประตู ไอ้ ก. มานั่งนี้ ไอ้ ก. อยู่ตรงนั้นนั่น แต่บอกว่า ดวงที่บ้าน ไฉนดวงนี้ ดวงทีประตู ดวงนี้ ดวงทีนั่งตรงนี้อีกดวงนี้ มีง มีก็ดวงละ

อาการของใจมันร้อยแปด แต่ถ้าจิตหนึ่ง จิตหนึ่งตัวนี้ถ้ารักษาได้ ถ้าทำสมาธิได้ ไอ้จิตหนึ่งนี้มันจะไม่ปฏิเสธ ไอ้คนที่ยังไม่รู้จิตหนึ่งๆ มันยังทำสมาธิไม่เป็น สมาธิคือจิตหนึ่ง แล้วพอบอกว่าจิตหนึ่งแล้วจิตออกทำงาน เวลาจิตออกใช้ปัญญา มันใช้ปัญญาอย่างไร นี่ไปถึงบอกว่ามาตรฐานมีมาตรฐานเดียว แล้วมาตรฐานนี้มันฟังออก มันฟังได้ คนพูดออกมานี้จะรู้ทันทีเลย ไอ้นี้ไม่เคยดูหนังอวตาร แต่อยากจะ โม่ แต่คนถ้าดูมาแล้วนะ ดูอวตารมาสิบรอบแล้วนะเว้ย คุรุหมดมันขึ้นยัง งามมันจบยัง งามอวตารนะ นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันทำขบวนการของจิตจบแล้วนะ มันรู้ได้จบจบ งาม ถ้ามันไม่เคยดูหนังอวตารมาเลย ฟังแต่เขาเล่าไป โอ๊ย.. หนังดีนะมีง โอ๊ย ..ได้เงินเยอะ มันบอกว่ามันสองมาตรฐานสามมาตรฐานไป สองมาตรฐานสามมาตรฐานมันอยู่ที่ตรงนี้ งาม มันอยู่ที่ตรงว่าความรู้อันนี้

แต่ถ้าความรู้เป็นความจริงนะ อริยสัจเป็นความจริง ยิ่งหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ออกมา คิดดูสิทีว่าทำมาตรฐานใหม่ เพราะหลวงปู่เสาร์ ท่านสร้างบารมีมาน้อยกว่า หลวงปู่มั่น เพราะสร้างมาเป็นพระปัจเจกฯ หลวงปู่มั่นสร้างบารมีมาเป็นพุทธภูมิ ใหม่ งามที่ หลวงปู่เสาร์นี่เป็นอาจารย์ แต่เวลาจิตที่มันพัฒนาของมันไปแล้วเห็นใหม่ กลับไป

สอนหลวงปู่เสาร์ เราไปถามหลวงปู่เจี๊ยะเลยละ เพราะเราไปอ่านประวัติ เพราะว่าเราเกิดไม่ทัน พวกนี้เกิดไม่ทันหมด ที่โม้ยูนี่เกิดไม่ทันนะ แต่พูดด้วยความศรัทธา พูดด้วยความเคารพ เคารพเพราะอะไร เพราะท่านบุกบั่น ท่านสร้างเนื้อสร้างตัวขึ้นมาเป็นครูเป็นอาจารย์เป็นตัวอย่างของเราให้เราเอาท่านเป็นที่ระลึก แล้วให้เราฝึกธรรม ให้เรามีความมูมานะ ให้เรามีความตั้งใจ เพราะเรามีตัวอย่าง ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ เราจะเอาใครเป็นแบบอย่าง

ฉะนั้นเวลาไปอ่านประวัติของหลวงปู่เสาร์ อ่านประวัติของหลวงปู่มั่น แล้วเวลามาอยู่กับหลวงตา หลวงปู่เจี๊ยะ ถามหลวงปู่เจี๊ยะ บอกว่า ประวัติหลวงปู่เสาร์ ที่อยู่ประวัติของหลวงปู่อ่อนหรือใจจำไม่ได้ อยู่ในหนังสือเล่มไหนจำไม่ได้ บอกว่า หลวงปู่เสาร์ เวลาท่านจะเดินจงกรม ท่านจะปักเส้าไว้แล้วก็ขึงสายสิญจน์ แล้วก็สวดมนต์ภาวนาใจ ขอให้ธรรมมาสถิตที่ตา ขอให้ธรรมมาสถิตที่ใจ ขอเอา มันเป็นประเพณีของชาวอุบล ชาวอุบลเวลาเขาจะปฏิบัติ เขาจะนั่งสวดมนต์ก่อนใจ อธิษฐานเอาใจ

แล้วหลวงปู่มั่นไปแก้หลวงปู่เสาร์ แก่เรื่องนี้ แก่บอกว่าเวลาภาวนาให้ภาวนาเลย ไม่ต้องมาขึงสายสิญจน์ เราเดินจงกรม เดียวนี้เดินจงกรมต้องเอาไหมนะ ใครเดินจงกรมต้องเอาไปปักเส้าก่อน เอาสายสิญจน์ไปขึงให้ก่อนนะ ขึงเสร็จแล้วก็ค่อยเดินจงกรม นี่เราไม่ได้ทำเห็นไหม เพราะอะไร เพราะหลวงปู่มั่นท่านปฏิบัติท่านได้ผลของท่านมาแล้ว ท่านไม่ทำตรงนี้ แต่หลวงปู่เสาร์ท่านยังทำอยู่ เพราะว่าท่านมาจากอุบลใช่ไหม แล้วมันเป็นประเพณีของชาวอุบล เพราะในประวัติอาจารย์ของท่านเคยพูดเรื่องนี้ว่าชาวอุบลเขาทำกันอย่างไร

หลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นก็คนอุบลเหมือนกัน มันก็ได้รากเหง้าและวัฒนธรรมมา เวลาประพฤติปฏิบัติเวลามาภาวนาก็จะขอสถิต แล้วหลวงปู่มั่นก็ไปแก้ แล้วในหนังสือบอกว่า เกียงกันอยู่ แก่อยู่ ๓ ปี สามปี ให้หลวงปู่เสาร์ละครึ่งนี้ได้ ๓ ปี ว่า สวดมนต์ สวดมนต์ภาวนา จะก่อนภาวนา ไปพูดด้วยเหตุด้วยผลกัน ๓ ปี จนหลวงปู่เสาร์ท่านวางได้วางว่าไม่ต้องสวดมนต์ก่อนให้ภาวนาเลย ถึงเวลาให้เดินจงกรมเลย สามปีนะ นี่พูดถึงข้างนอกนะ

แล้วข้างในละ ข้างในใจละ นี่ หลวงปู่มั่นท่านไปแก้หลวงปู่เสาร์ เวลาหลวงปู่มั่นเวลาที่ยังเป็นพระเด็กเณรน้อยอยู่เห็นไหม หลวงปู่เสาร์ไปเอาหลวงปู่มั่นมาบวช แล้ว

หลวงปู่มั่นภาวนาไปแล้วจิตมันออกรู้ต่างๆตอนนั้นยังไม่ได้อะไรนะ แต่มันออกรู้นิมิต
 แล้วไปถามหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่เสาร์บอกว่า ฮี แก่ไม่ได้ ต้องแก้ตัวเอง เพราะหลวงปู่
 เสาร์พอฟังว่าหลวงปู่มั่นจิตสงบแล้วไปรู้ไปเห็นอะไรขึ้นมา ตอนนั้นรู้เห็น มันรู้ส่งออก
 นะ แล้วสุดท้ายแล้วหลวงปู่มั่นมาสละพุทธรูปก่อน พอสละพุทธรูปแล้ว มาถ้ำสาริกา มา
 ได้หลักที่ถ้ำสาริกา ถ้ำสาริกามาได้สองชั้นสามชั้น แล้วกลับไปอีสานนะ ยังไม่จบ ขึ้นไป
 เชียงใหม่

นี่มันมีฐานของมัน แล้วฐานหมายถึงว่าหลวงปู่เสาร์เป็นอาจารย์ หลวงปู่มั่นเป็น
 ลูกศิษย์ พอหลวงปู่มั่นปฏิบัติไปแล้วมันความรู้ มันทะลุผ่านไปก่อน พอผ่านไปก่อน
 กลับไปสอนหลวงปู่เสาร์ พอกลับไปสอนหลวงปู่เสาร์เสร็จตัวเองยังไม่จบนะ ยังไม่จบ
 ขบวนการ นี่มาตรฐานนะ ตัวเองยังไม่จบยังไม่เป็นพระอรหันต์ใจ ออกจากถ้ำสาริกาไป
 นี่เป็นอนาคาแล้ว ไปถึงไปอีสานไปสอนหมู่คณะเห็นใหม่แล้วยังไม่จบมันสอนถึงสุด
 ไม่ได้ เพราะอย่างเรา อย่างเรามีการศึกษาระดับหนึ่ง การศึกษาที่ยังไม่พ้นขบวนการ
 การศึกษา สิ่งที่เราไม่รู้ยังมีอยู่ นี่การปฏิบัติไปศึกษาตัวเองศึกษาจิต ถ้าจิตยังไม่ถึงที่สุด
 นี่มาตรฐาน พอถึงกลับไปเชียงใหม่ บอกหมู่คณะบอกกำลังยังไม่พอ ทั้งเลย ทั้งหมู่คณะขึ้น
 ไปเชียงใหม่เลย พอขึ้นไปเชียงใหม่ ไปสำเร็จที่เชียงใหม่กลับมาเห็นใหม่ กลับมาปาโนน
 วิเวกกลับไป ไม่เคยบอกว่ากำลังไม่พอเลยสอนได้หมดเลย เอาหมด เอาได้หมดเลย
 เพราะตัวเองทะลุผ่านหมดแล้วเอาใครก็ได้ แต่ถ้าตัวเองยังไม่ทะลุไม่ได้ผ่าน จะเอา
 มาตรฐานอะไรมาสอน สามมาตรฐาน สี่มาตรฐาน อะไรก็ได้ มั่วไปหมดเลย แล้ว
 มาตรฐานจริงไม่มี

ถ้ามาตรฐานจริงมีนะ พื้นฐานมันมี พื้นฐานความสงบของจิตมันเป็นยังไง โอ้..จิต
 สงบสว่างไปหมดเลย แล้วคนที่ไม่สว่างล่ะ เพราะจิตบางคนสงบแล้วไม่สว่างก็มี สว่างก็
 มี จิตสงบเฉยๆก็มี ความสงบมันหลากหลายนัก เป็นอจินไตยเลยล่ะ เพราะอจินไตย ๔
 พอเป็นสมาธิสว่างหมดเลย อย่างนั้นถูกราบพระอาทิตย์เลย พระอาทิตย์แฉ่งไม่เคยดับเลย
 สว่างอยู่อย่างนั้น พระอาทิตย์มีชีวิตใหม่ ในเมื่อจิตมันสงบมันแตกต่าง โช้ คนภาวนาถ้า
 จิตสงบมันจะรู้นะ ว่าความสงบของมันทำยังไง แล้วสงบแล้ว คนที่สงบแตกต่าง
 หลากหลายมันเป็นอย่างไร

ความสงบมีแตกต่างหลากหลาย คำว่าแตกต่างหลากหลายคือแตกต่างหลากหลายเข้ามานะ แต่พอสงบแล้วอันเดียวกัน อันเดียวกัน ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ อัปปนาเป็นยังไง ขณิกะเป็นยังไง อุปจาระเป็นยังไง แล้วเวลาคนที่ปฏิบัติมาถามอาจารย์ว่า จิตเป็นอย่างนี้ๆ มันบอกแล้วนะอยู่ชั้นไหน แล้วถ้าคนฟังมันฟังไม่รู้ มันจะรู้ได้ยังไง คำว่า ขณิกะ มันวิปัสสนายังไม่ได้ แต่ถ้าคนมาบอกกัน ๆ จิตสงบอย่างนี้ๆ ถ้าอาจารย์ไม่รู้ นะ โอ้โฮ.. ใช้ปัญญาไปเลย ใช้ปัญญาเลย วิปัสสนาไปเลย โทษนะ หนีหาย! หนีหายอะไร หนีหายตรงที่สมาธิมันจะเสื่อมหมดใจ รากฐานนี้โค่นทำลายหมดเลย เพราะอะไร เพราะกำลังไม่พอ

เหมือนเด็ก เด็กมันบอกเลย เอาปืนเลย ยิงผู้ใหญ่เลย ยิงเลยๆ เด็กมันถือปืนไม่ไหว มือมันสั้น มันยิงตัวมัน ขณิกสมาธิกำลังไม่พอ ยังวิปัสสนาไม่ได้ ถ้าวิปัสสนาไม่ได้ เหมือนเด็กถือปืน ปืนมันหนักกว่าเด็ก ปืนมันเป็นเหล็กนะ เด็กมันจะยกอะไรไหว ยกขึ้นมา ปืนก็ตกแล้ว ขณิกสมาธินี้วิปัสสนาไม่ได้ เพราะกำลังมันไม่มี แล้วอุปจาระขนาดไหน ฟังกี่รู้ เราจะบอกใครมาบอกทำสมาธิไปก่อน พุทฺโธไป พุทฺโธไป พุทฺโธไปเพราะอะไรรู้ไหม เพราะมือมันยังไม่แข็งแรง กำลังมันไม่มีมันยกปืนไม่ได้

ถ้ามันทำไปเรื่อยๆ กำลังมันเข้มแข็งขึ้นมา กล้ามเนื้อมันมีขึ้นมานะ เคียวปืนมันควงได้เลย แต่ที่แรกปืนยกไม่ไหวเลยเพราะปืนมันเป็นเหล็ก เด็กๆยกปืนไม่ขึ้น แต่ควบบอย ปืนนี้มันควงเล่นเลย ถ้าจิตมันมีกำลังขึ้นมาเห็นไหม อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ นี้ไง พุทฺโธๆเพราะเหตุใดละ พุทฺโธก็เพราะเอาให้พวกมันให้มันกล้ามเนื้อขึ้นมา ให้พวกมันแข็งแรงขึ้นมา แล้วเดี๋ยวมันยังมัน ยังมัน ยังมัน แต่ไม่มีอะไรกันเลย มั่วซั่วกันไปหมดเลย แล้วมาตรฐานของใคร? มาตรฐานของใคร? เราถึงบอกว่ามาตรฐานในการปฏิบัติมันมีหนึ่งเดียว ไม่มีหรอก สอง สาม สี่ ไม่มี แต่ วิธีการหลากหลายเยอะอย่างที่พูดเมื่อคืนนี้เยอะ เรื่องการทำสมาธินี้ร้อยแปดได้ทั้งนั้น อะไรก็ได้

อย่างเช่นหลวงปู่เจี๊ยะเห็นไหม มีพระองค์หนึ่ง เป็น ๘ ประโยค แล้วไปบอกว่า หลวงปู่ลีวัดอโศการาม พุทฺโธๆ โง่หนีหายเลย สอนอะไร โง่ๆ ที่นี้ หลวงปู่ลีวัดอโศการามนี้หลวงปู่เจี๊ยะเล่าให้ฟังเอง แล้วท่านก็รู้จักพวกมหา ๘ ประโยคนี่ดี สุดท้ายวันหนึ่งท่านก็ให้ลูกศิษย์ ต้มน้ำร้อนต้มน้ำชา แล้วท่านมาก็นิมนต์ท่านนั่ง แล้วก็ฉันน้ำชาท่าน ปฏิสันถารนะ คุยธรรมะกัน สุดท้ายแล้วท่านจะเข้าละ

“ผมขอถามปัญหาหนึ่งนะ คือว่า มีคน โง่ มากเลย แต่อยากปฏิบัติ นึกอะไรก็ไม่ออก นึกได้คำเดียวว่า จี๊ จี๊ จี๊ เนี่ย จิตจะสงบได้ไหม”

มหา ๘ ประโยคนั้นบอกว่า “ได้ครับ”

ท่านบอกว่า “ถ้าได้ครับ แล้วพุทโธนี่มันโง่ตรงไหนวะ พุทโธนี่มันโง่ตรงไหนวะ”

ท่านบอก มหาสะอีกเลยนะ มหานี้ไม่รู้ตัวไง เพราะเที่ยวพูดไปเพราะตัวเองเป็น ๘ ประโยค เที่ยวพูดไปว่า หลวงปู่ลี วัดอโศการาม สอนโง่ๆ สอนพุทโธๆ โง่มาก แต่ หลวงปู่เจี๊ยะเรานี้ภาวนาเป็น หลวงปู่เจี๊ยะเป็นพระอรหันต์ แต่กิริยาท่าทางของท่านก็เป็นธรรมชาติของท่าน

ทีนี้ท่านจะปลดใจ จะปลดใจคำจาบจ้วงคำที่เขาโจมตีหลวงปู่ลี อาจารย์ของท่าน ท่านก็นิมนต์ให้ฉันน้ำร้อนแล้วพูดปฏิสนธารกัน พูดธรรมะกันไป พูดธรรมะเพื่อจะให้เขาแบบว่าเปิดกว้างใจ แล้วก็ถามขึ้นมาบอกว่า นี่ท่านเล่าให้ฟัง ท่านทำเองแล้วท่านก็เล่าให้เราฟังเอง บอกว่า มีคนอยากปฏิบัติอย่างเช่นเรา อยากปฏิบัติ แต่โง่ฉิบหายเลยทำอะไรไม่เป็น มันทำอะไรไม่ได้ก็เลยใช้แต่คำบริกรรมคำเดียวว่า จี๊ จี๊ จี๊ จี๊ ท่านก็ถามมหา กลับว่า จิตนี้จะสงบได้ไหม มหาบอกได้ครับ ท่านบอกมันตอบว่าได้นะ ถ้ามันตอบว่าไม่ได้ นะ ท่านจะมีหมัดสอง หมัดสาม หมัดสี่ ขยำเลย เพราะอะไรรู้ไหม เพราะพวกเรานั้นแบบว่า เขาเรียกว่าคมในฝัก ถ้ามันไม่จำเป็นไม่พูดหรอก เพราะพูดออกไปโลกเขารู้กับเราไม่ได้ แต่เวลาจะพูดธรรมะกันแล้ว มันมี หนึ่ง สอง สาม สี่ มันขยำได้เลย

ทีนี้บอกว่า ได้ครับ มันก็จบใช้ไหม พอได้ครับ ท่านก็ถามกลับมาว่า แล้ววิ้พุทโธ มันโง่ตรงไหนวะ เพราะอะไรรู้ไหม เพราะพุทโธนี่ก็ต้องการจิตสงบไป พุทโธเพื่อต้องการให้จิตได้พักผ่อน ให้จิตเราเข้มแข็งขึ้นมา พอจิตมันเข้มแข็งขึ้นมาแล้วจิตจะได้ออกทำงาน เหมือนเรา รักษาลูกหลานเราให้เป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาให้เข้มแข็งขึ้นมา มันจะได้เลี้ยงตัวมันเองได้ มันจะได้ศึกษาตัวมันเองได้ แล้วถ้าศึกษาตัวเองแล้วไปอีกเรื่องหนึ่ง โอ้ นี่เราบอกว่า เด็กๆนี่ไม่ต้องทำอะไรกินเลย เกิดมาพ่อจะเลี้ยงจนตาย พ่อตายแล้วพ่อจะเอาวิญญาณตัวเองมาเลี้ยงพวกมันอีก นี่ก็เหมือนกันไง ไม่ต้องทำอะไรเลย มันจะเป็นเอง มันเกิดขึ้นมาเอง โอ้ มันจะสวมใส่หัวเลย ไม่มีทาง มันไม่มี

มันสองมาตรฐาน สามมาตรฐานไปแล้ว มันไม่มีนะ มันมีมาตรฐานเดียว นี่พูดถึง พุทโชนะ ถ้าพุทโชๆ อย่างที่ว่า มันสะดวกสบายบ้าง แต่ถ้ามันไม่สะดวกสบายบ้าง เพราะเหมือนน้ำ เราต้มน้ำ น้ำเดือด พอเราปิดไฟ พออุณหภูมิมันแตกต่างกันไหม มันก็พ้นจากจุดเดือดมันก็เย็นลงเป็นธรรมดา แต่ถ้าเรา เราได้รักษาไฟ น้ำนั้นจะอยู่จุดเดือดตลอดไป จุดเดือดคือสมาธิ อันนี้คำว่าจุดเดือดก็คือ พุทโชๆคือไปรักษาใจเรานี้ไง เพราะธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ สมาธิความสะดวกสบายมาจากกำหนดมีสติแล้วกำหนดคำปฏิบัติ

คำปฏิบัติที่กำหนดไปเถอะ แล้วพวกโยมจะเห็นกันเอง พอจิตลงสมาธิ ลงจิต มันนิ่งขึ้นมาะ บอก อ้อหือๆ ไม่อย่างนั้นนะ ครูบาอาจารย์ของเรา จะไม่กราบ พระพุทธเจ้าด้วยหัวใจหรอก พระพุทธเจ้าพูดอะไรไว้นะ พอทำไปแล้วนะ มันเปื้อนๆ หมดเลย ครูบาอาจารย์เราทำอะไรไว้นะมัน โอ้โฮ.. พอไปเห็นตรงนั้นนะ หลวงตาพูดประจำ ฟังคำพูดของเราไว้นะ ถ้าใครปฏิบัติถึงตรงนี้จะมากราบศพ พอเราไปถึงตรงนั้นนะ มันซึ่งคำพูดนั้นจริงๆ คำพูดที่ท่านพูดไว้ แหม.. มันจะซึ่งมาก มันจะ แหม.. มันจะดุคด้มมาก แต่ตอนที่มาพูดมันขัดหูบิหายเลย ไอ้พวกพุทโชนี้มัน โง่บิหายเลยนะ ไอ้พุทโธ มันภาวนาไม่เป็น

แต่พอมันไปเป็นเขานะ ..อ้อหือ.. มันจะกราบแล้วกราบอีก แต่ถ้ายังไม่ได้นะ แต่มันทำยาก ทำยากที่ว่าที่เราทำ พุทโธไปแล้วมันจะเป็นอย่างนี้ อึดอัดขัดข้อง อึดอัดขัดข้องเพราะแรงดันของกิเลส พุทโธไม่มีโทษกับใคร ธรรมะไม่เคยให้โทษกับใคร สิ่งที่ทำให้โทษก็คือกิเลสในใจของเราเท่านั้น แล้วกิเลสมันมีในใจอยู่แล้วนะ แล้วพวกเรามาสอนกันผิดๆ สอนกัน โดยดูถูกเหยียดหยาม พุทโธมันแสนโง่แสนเง่า ไอ้กิเลสที่มันมีแรงอัดในใจอยู่แล้ว มันได้แรงจากไอ้หมาที่มันเห่าผิดๆ พอหมามันเห่าผิดเห่าถูกนะ ไอ้เราไปจำเสียงเห่าเสียงหอนมาผิดๆ เราก็ไปเป็นปลุกเร้าให้จิตเรามาเข้มแข็งขึ้นมาอีก พุทโธไม่ดี พุทโธไม่ดีอย่างนี้ โอ้โฮ.. กิเลสมันบอกไม่ได้อยู่แล้ว แล้วมีคนมารับรองมันนะ ไอ้พุทโธนี้พวกโง่ โอ้ย.. ไอ้จิตตัวนี้มันได้แรงเสริม แล้วเอ็งจะภาวนาอะไรกัน เอ็งจะภาวนาอะไรกัน เอ็งจะพากันไปไหน

ฉะนั้นสิ่งที่พูด เห็น ไหม กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อแม้แต่พระพุทธเจ้า ไม่ให้เชื่อแม้แต่คนพูด ไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้น ต้องพิสูจน์กัน ต้องพิสูจน์กัน เราพูดเพื่อต้องการพิสูจน์ เรา

ไม่ได้พูด พูดเรื่องด้วยความอิจฉาริษยาใครทั้งสิ้น เราต้องพูดสัจจะ แล้วทำพิสูจน์กัน
ต้องพิสูจน์! พระพุทธเจ้าบอกกาลามสูตรไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้น ไม่ให้เชื่อ ใครเชื่อโง่! แต่
ให้ทำ! ทำแล้วเอาความจริงนั้นมาพิสูจน์กัน! เอาความจริงที่เป็นนั้นมาพิสูจน์กัน มี
มาตรฐานเดียว อริยสัจมีมาตรฐานเดียว ถ้ามีมาตรฐานต่าง ๆ นั้นมันเรื่องของเขา แต่
อริยสัจนั้นมีมาตรฐานเดียว หลวงปู่มั่นท่านเป็นคนรื้อค้นมากับหลวงปู่เสาร์แล้ววางไว้
แล้วถ้าพูดเหมือนกันนะ มาตรฐานเดียว มีมาตรฐานสากลมาตรฐานเดียว เอวัง